

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет организационих наука

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Подобност теме и кандидата Ивана Тодоровића за израду докторске дисертације и оцену научне заснованости теме докторске дисертације

Одлуком Наставно-научног већа Факултета организационих наука-Универзитета у Београду 05-01 бр. 3/53-9 од 23.04.2026. године именовани смо за чланове Комисије за преглед и одбрану приступног рада и оцену научне заснованости теме докторске дисертације кандидата **Ивана Тодоровића** под насловом:

„Развој предузетничког начина размишљања студената заснован на унапређењу организације иновационог екосистема“

На основу материјала приложеног уз Захтев кандидата, Комисија подноси следећи

РЕФЕРАТ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1. Биографски подаци

Основни биографски подаци и образовање

Иван Тодоровић је рођен 18.01.1988. године у Београду.

- Завршио је основну школу „Бранислав Нушић“ у Београду као носилац „Вукове дипломе“ и ученик генерације; • Завршио је „Математичку гимназију“ у Београду са одличним успехом и наградом за најбољи матурски рад у области база података;
- Дипломирао је 2011. године на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, Одсек за информационе системе и технологије, са просечном оценом 10,00 и одбранио дипломски рад оценом 10 на тему „Интеграција продаје и маркетинга у циљу постизања бољих пословних резултата“; добитник је награде за најбољег дипломираног студента генерације уписане 2007. године, као и награде Фондације Проф. др Бранислав Лазаревић за најбољег дипломираног студента одсека Информациони системи и технологије у школској 2010/2011. години;
- Мастер академске студије на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, студијски програм Менаџмент и организација, модул Организација пословних система, завршио је 2013. године просечном оценом 10,00 и одбранио завршни рад оценом 10 на тему „Могућност

унапређења перформанси јавног сектора у Београду применом мрежног модела организације“, за који је добио Годишњу награду за најбоље докторске дисертације, магистарске тезе, мастер и дипломске радове Привредне коморе Београда за школску 2012/13. годину;

- Докторске студије на Факултету организационих наука Универзитета у Београду уписао је 2023. године, студијски програм Менаџмент и организација. Положио је све испите предвиђене програмом са просечном оценом 10,00.

Кандидат Иван Тодоровић завршио је следеће међународне обуке и усавршавања:

- *Technical University of Munich, Germany, Capacity Building for Innovation Leaders, 2025;*
- *Radboud University, The Netherlands, Starting Your Own Business course, 2018;*
- *Certified KPI Professional, The KPI Institute from Melbourne, Australia, 2018;*
- *IEDC Bled School of Management, Slovenia, Discover Management Program, 2011;*
- *Certificate in Advanced English (CAE), University of Cambridge, United Kingdom.*

Иван Тодоровић је један од 15 сертификованих иновационих лидера из Србије, одабраних од стране Министарства науке, технолошког развоја и иновација у оквиру INNOLEADERS Serbia пројекта 2025. године, са циљем развоја иновационог екосистема у Србији.

Наставне и педагошке активности

Иван Тодоровић је запослен на Факултету организационих наука од 15. фебруара 2012. године као сарадник у настави за ужу научну област Организација пословних система. Учествовао је у реализацији наставе, припреми, организацији и реализацији испита и колоквијума на основним академским студијама на предметима Основи организације, Пројектовање организације, Организација специјалних догађаја и Предузетништво.

Од 15. фебруара 2014. године запослен је на позицији асистента за ужу научну област Организација пословних система, када поред наведених предмета на основним академским студијама почиње да буде ангажован и на следећим предметима на мастер академским студијама: Организационо реструктурирање, Организациони дизајн, Кризни менаџмент, Лидерство и управљање променама, Организација јавног сектора, Организација јавних набавки, Пројектовање пословних модела и Пословни консалтинг.

У анонимним анкетама за оцену квалитета рада наставника и сарадника, кандидат Иван Тодоровић је од почетка рада на Факултету организационих наука оцењиван високим оценама (4,51-4,98/5,00). У више наврата је награђиван као један од најбоље оцењених сарадника на Факултету.

Радно искуство ван матичне институције

Кандидат је био ангажован као гостујући предавач на Факултету за организацијске веде Универзитета у Марибору, у Словенији, у оквиру Децембарске школе ФОВ-а, 2011., 2012. и 2013. године.

Ангажован је као предавач на програму „Менаџмент пословних перформанси“ на Универзитету у Београду, на предметима Организациони дизајн и менаџмент и Вештине менаџера.

Био је ангажован као предавач на предмету Стартап менаџмент на мултидисциплинарним мастер академским студијама „Мастер 4.0 – Напредне информационе технологије у дигиталној трансформацији“, заједничком програму Факултета организационих наука и Електротехничког факултета Универзитета у Београду.

Био је члан програмског одбора пројекта Предузми идеју реализованог од стране Иницијативе „Дигитална Србија“ у партнерству са Факултетом организационих наука, Новом Искром, PwC и SEE ICT, уз подршку USAID, до 2025. године када је пројекат завршен.

Кандидат је од фебруара 2018. године био ангажован као консултант за послове “Open Data Implementation” на UNDP пројекту “Open Data – Open Opportunities”.

Од маја 2025. године ангажован је у компанији KPMG d.o.o. Београд, као члан консултантског тима за стратешку трансформацију Електропривреде Србије.

Чланства у одборима научних скупова и стручним организацијама

Иван Тодоровић је члан следећих одбора научних скупова и стручних организација:

- *XVI International Symposium SymOrg 2018: Doing Business in the Digital Age: Challenges, Approaches and Solutions* (2018), члан Организационог одбора;
- Члан међународне стручне организације “Academy of Management” (AOM);
- Члан међународне стручне организације “The KPI Institute”;
- Члан програмског одбора и менторског тима у оквиру “Route2Launch” програма подршке развоју студентских стартапа;
- Члан менторског тима менаџмент консалтинг организације “Case Study Club”.

Иван Тодоровић је ангажован као рецензент у следећим међународним часописима:

- *Lex localis – Journal of Local Self-Government*;
- *Management Decision*;
- *Organizacija: Journal of Management, Informatics and Human Resources*;
- *Management: Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*;
- *European Project Management Journal*;
- *International Letters of Social and Humanistic Sciences*;
- *International Journal of Management Practice*;
- *CM: Communication and Media*;
- *TEME – Journal for Social Sciences*.

Био је ангажован као рецензент на следећим научним конференцијама:

- *KES-2025: 29th Annual KES Conference*.
- *Danube Cup 2023*;
- *International Symposium SymOrg*, у више наврата.

Учешћа на пројектима, семинарима, тренинзима и стручним усавршавањима

Иван Тодоровић је учествовао или и даље учествује у реализацији следећих пројеката:

Стручни пројекти:

- Мај 2025. - тренутно: Мапирање ИТ процеса у АМС Осигурање а.д.о.
- Мар 2025. - тренутно: Анализа утицаја увођења нових технологија на промене у организационој структури, пословним процесима, описима послова и потребним компетенцијама запослених у организационој јединици Пренос електричне енергије, у Електроурежа Србије АД
- Феб 2025. - тренутно: Стручна подршка у успостављању, организацији и реализацији унапређеног процеса оцењивања запослених кроз одговарајуће софтверско решење, у Електроурежа Србије АД
- Мај 2025. - тренутно: Пројекат реструктурирања Електропривреде Србије (консултантско ангажовање у компанији *KPMG*)
- Мар 2025. - Авг 2025.: Дефинисање менаџерске структуре за управљање системом у компанији Трансфера
- Окт 2024. - Мар 2025.: Унапређење ефикасности и капацитета иновационог екосистема Републике Србије, *NITRA*
- Сеп 2024. - Мар 2025.: Ревизија организације финансијских и правних послова у компанији Србијавоз АД
- Јан 2024. - Сеп 2024.: Развој методологије за праћење перформанси запослених, унапређење процеса оцењивања и дигитализација поступка мерења учинка у Електроурежа Србије АД
- Авг 2023. - Мар 2024.: Бизнис анализа и израда техничке спецификације за потребе увођења *ERP* система у Auto Чачак д.о.о. – Шкода
- Мај 2023. - Феб 2024.: Издавање дигиталних налога за радне задатке за потребе одржавања у Србија Воз АД
- Јул 2022. - Април 2023.: Стандардизација СМ процеса на нивоу *DTL* групе
- Авг - Дец 2022.: Анализа и унапређење оперативних процеса и унутрашње организације, *Sauter Building Control Serbia d.o.o.*
- Мај 2022. - Авг 2022.: Ревизија нормирања, у Електроурежа Србије АД
- Дец 2021. - Април 2022.: Израда студије детаљног финансијског плана пројекта „Српско-кинески индустријски парк Михајло Пупин” у Београду
- Мај 2021. - Дец 2021.: Студија за финансијску организацију и статусну консолидацију ЈКП Топлана Бор, ЈКП Водовод Бор, ЈКП за стамбене услуге Бор, ЈКП 3. октобар Бор, ЈП Зоолошки врт Бор и ЈП Боговина Бор
- Авг 2020. - Феб 2021.: Успостављање система праћења трошкова и *KPI* у компанији *LUKOWA*
- Нов 2019. - Окт 2020.: Организационо реструктурирање у свим чланицама *Elixir* Групе (*Elixir Group, Elixir Zorka, Elixir Prahovo, Elixir Agrar, Elixir Craft*)
- Април - Окт 2019.: Развој нових и унапређење постојећих модела наплате потраживања на гарантованом снабдевању електричном енергијом, ЈП ЕПС
- Мар 2019. – Мар 2020.: Редизајн администрације у компанији *HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.*
- Окт 2018. - Јан 2019: Унапређење организације и систематизације, Контрола летења Србије и Црне Горе, *SMATSA d.o.o.*
- Сеп 2018 - Феб 2019: Унапређење и аутоматизација пословних процеса у компанији Јадран Београд д.о.о.

- Авг - Дец 2018.: Студија оправданости и изводљивости изградње регионалног Агрополиса, РРА Јужни Банат д.о.о.
- Јан - Феб 2018.: Утицај процеса приступања Републике Србије ЕУ на локалне самоуправе у области јавних набавки, СКГО
- Сеп - Дец 2017.: Израда стратешких докумената која се односе на развој Јужнобанатског округа, РРА Јужни Банат д.о.о.
- Феб - Јул 2017.: Систематизација радних места у ЈП Електромрежа Србије
- Јан - Феб 2017.: Вредновање послова и радних места у ЈКП Други октобар Вршац
- Јул - Дец 2016.: Ревизија нормирања радних места у ЈП Електромрежа Србије
- Јул - Дец 2016.: Систематизација радних места у ЈКП Други октобар Вршац
- Дец 2015. – Дец 2020.: Стратешки организациони план за ЈКП “Градско саобраћајно предузеће” Београд. Конзорцијум *CONSULGAL – HD ECG – TRENMO. Пројекат EBRD*
- Нов 2015. - Мај 2016.: Унапређење предузетништва младих и жена у циљу повећања запослености у Србији, Организација за индустријски развој Уједињених нација (UNIDO)
- Нов - Дец 2015: Централизација јавних набавки у Републици Србији, *UNDP* пројекат за потребе Управе за јавне набавке
- Јул - Дец 2015.: Унапређење процеса јавних набавки у Институту за нуклеарне науке Винча
- Април 2015. - Мај 2016.: Заштита података о личности у јавном сектору у Србији: Мапирање инфраструктуре за обраду података; *SHARE* фондација и *USAID Serbia, Judicial Reform & Government Accountability Project (JRGA)*
- Мар - Април 2015.: Анализа капацитета Управе за јавне набавке Републике Србије за спровођење надлежности са предлогом броја запослених и организационе структуре. Пројекат *UNDP*
- Дец 2014. - Април 2015.: Анализа и оптимизација групе процеса „Value added services“ у компанији Милшпед
- Јул 2014. - Феб 2015.: Нормирање радних места у ЈП Електромрежа Србије
- Авг - Дец 2014.: Моделирање пословних процеса у ЈП Транснафта
- Сеп - Окт 2014.: Анализа перформанси организационе структуре јавних и јавних комуналних предузећа у Београду, Секретаријат за привреду Града Београда
- Јун - Сеп 2014.: Оптимизација и унапређење ефикасности пословних процеса и предлог модела унутрашње организације и систематизације послова у ЈКП Паркинг сервис Београд
- Април - Јун 2014.: Оптимизација организације пословних процеса – мапирање пословних процеса у ЈП ЕМС
- Дец 2013. - Мар 2014.: Оптимизација процеса, смањење трошкова производње и унапређење финансијских перформанси у компанији *Soja Protein - Victoria Group*
- Јул - Окт 2013.: Могућности и модели реструктурирања јавних предузећа ГО Обреновац
- Јун - Јул 2013.: Анализа утицаја процеса приступања Србије ЕУ на локалне самоуправе у области јавних набавки, СКГО
- Окт - Дец 2012.: Унапређење организације предузећа јавног сектора Обреновца применом стандардизације система зарада
- Мај - Дец 2012.: Унапређење организације предузећа јавног сектора града Београда применом стандардизације елемената организације и функција подршке основној делатности

- Дец 2011. - Мар 2012.: Унапређење организационе структуре А.Д. Југословенско речно бродарство
- Окт - Дец 2011.: Унапређење организационе структуре, систематизација и вредновање послова у ЈКП Топлана Ваљево

Истраживачки и међународни пројекти:

- Члан тима на Erasmus+ пројекту „BACK TO THE FUTURE - Enhancing Futures Literacy through Interactive MOOCs in the Western Balkans”, REF. 01252712 (01.02.2026.–31.01.2029.) у оквиру међународног конзорцијума који чине *Institute of Communication Studies Skopje, University of Belgrade-Faculty of Organizational Sciences, University of Montenegro-Faculty of Economics, University of Sarajevo, University of Tirana u University VERN.*
- Члан тима на међународном пројекту „Program for Enhancing Innovation Activities in the Republic of Serbia – InnoLeaders”, REF. 832/2024 (25.12.2024.–31.12.2026.), у оквиру конзорцијума који чине *National Alliance for Local Economic Development (NALED), University of Belgrade-Faculty of Organizational Sciences u TUM International GmbH - The University Company.*
- Члан тима на Erasmus+ пројекту REDINEST: „Student-powered and challenge-based impact lab network for the development of transformative competencies and inclusive mindset”, REF. 2024-1-HU01-KA220-HED-000257014 (01.11.2024.–31.12.2026.), у оквиру међународног конзорцијума који чине *Eötvös Loránd University, Faculty of Informatics ELTE IK u Faculty of Humanities из Будимпеште (Мађарска), Université de Rennes (Француска), Universidad Politécnica de Madrid (Шпанија), University of Belgrade – Faculty of Organizational Sciences u University of Évora (Португал).*
- Истраживач на стратешком научноистраживачком пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, евиденциони број ОI 179081: „Истраживање савремених тенденција стратешког управљања применом специјализованих менаџмент дисциплина у функцији конкурентности српске привреде“ од 2018.

Семинари, тренинзи и обуке:

- Предавач на тему „Build Your Idea“ у оквиру конференције *Build with AI Conference 2026* у организацији *Google Developer Group* Београд, одржано 28.03.2026. године;
- Члан жирија за оцену решења у оквиру конференције *DevFest 2025 – Conference* у организацији *Google Developer Group* Београд, на такмичењу одржаном 30.11.2025. године;
- Предавач на тему „Delivering business solutions“ у оквиру летње школе *FON Summer School 2022. и 2024. године;*
- Ментор студентског стартапа *NavBlind* који је освајао награде на више међународних такмичења током 2024. године: победници *Social Impact Award* програма који је до сада подржао младе друштвене предузетнике у више од 25 земаља, победници међународне берза предузетничких идеја у Подгорици;
- Ментор студентског стартапа *Farmit* који је освајао награде на више међународних такмичења током 2023. године: треће место на *World Government Summit, Dubai*, 3. место на међународном такмичењу стартапа из Дунавског региона *Danube Cup* у Немачкој, друго место и специјална награда жирија на такмичењу стартапа у Сплиту, Хрватска;

- Уводничар на панелу Усклађивање пословања приватног и јавног сектора са новим Законом о заштити података о личности, одржаним 24.09.2019. године у Београду, Хотел Зира, у оквиру конференције Будућност информација у Србији;
- Ментор тима Факултета организационих наука на међународном такмичењу у решавању пословне студије случаја *Central European Case Competition* одржаног од 17. до 23. марта 2019. године у Будимпешти, Мађарска, у организацији Corvinus University of Budapest;
- Предавач на тему примене организационих мера приликом имплементације *GDPR*, у оквиру семинара у организацији компаније Peterhof, одржаног 26.06.2018. у Београду, Хотел Hyatt;
- Предавање на тему „Увод у предузетништво и позиционирање на тржишту“ за Омладинско спортско удружење КМФ Интелектуалац, одржано 02.06.2018 године;
- Вишеструко учешће у реализацији обука из области јавних набавки на Факултету организационих наука;
- Тренинг у оквиру *Eagle's Flight* програма на тему вештина презентовања у компанији Actavis Serbia - Teva Pharmaceutical Industries d.o.o. 2016. године;
- Предавач на семинару Подаци о личности у јавном сектору – Мапирање података о личности у јавном сектору, одржаном у периоду од 25. до 26. фебруара 2016. године у Мокрину, у организацији SHARE Фондације;
- Вишегодишњи члан жирија на међународном такмичењу у решавању пословне студије случаја у оквиру Међународне конференције о развоју организационих наука, у организацији Факултета за организацијске веде Универзитета у Марибору;
- Модератор округлог стола на тему будућности запошљавања и односа академије и привреде у оквиру догађаја Дани праксе;
- Менторство студентским тимовима на припреми решења и презентација на догађају *FON Hackaton & FON Tech Challenge*;
- Тренинг за студенте на тему вештина презентовања у оквиру догађаја *Academy of Modern Management*;
- Радионица за студенте на тему решавања и презентовања студија случаја и члан жирија на такмичењу у решавању студије случаја у оквиру догађаја *SportBIZZ*;
- Тренинг за студенте на тему вештина презентовања у оквиру догађаја *Case Study Show*;
- Тренинг за студенте на тему вештина презентовања у оквиру догађаја *TIMES*.

Остали биографски подаци

Кандидат је током студија био добитник следећих стипендија:

- МК Група, у оквиру конкурса Српског Пословног Клуба Привредник;
- Доситеја, Фонд за младе таленте Министарства омладине и спорта;
- *Delta Maxi*, у оквиру конкурса Српског Пословног Клуба Привредник;
- *EFG* Школарина за најбоље студенте државних факултета у Србији;
- Градска стипендија града Београда;
- *Coca-Cola* Таленти;
- Републичка фондација за развој научног и уметничког подмлатка;
- Министарство просвете Републике Србије.

Добитник је следећих признања и награда током студирања:

- Годишња награда за најбоље докторске дисертације, магистарске тезе, мастер и дипломске радове Привредне коморе Београда за школску 2012/13. годину за мастер рад „Могућност унапређења перформанси јавног сектора у Београду применом мрежног модела организације“;
- Награда Факултета организационих наука за најбољег дипломираног студента генерације уписане 2007. године;
- Награда Фондације Проф. др Бранислав Лазаревић за најбољег дипломираног студента одсека Информациони системи и технологије у школској 2010/2011. години на ФОН-у;
- Прво место на такмичењу *HULT Global Case Challenge 2012* у Лондону;
- Прво место на такмичењу *Balkan Case Challenge 2010*, одржаном у Бечу.

Кандидат течно говори енглески и поседује основно знање француског и шпанског језика.

1.2. Научноистраживачко искуство

Иван Тодоровић је уписао докторске студије на Факултету организационих наука, на студијском програму Менаџмент и организација, и положио све испите предвиђене планом студијског програма са просечном оценом 10,00 (десет). У наставку је списак положених предмета на докторским студијама са оценама и ЕСПБ бодовима.

РБ	Назив предмета	Оцена ЕСПБ	
1	Методологија научно-истраживачког рада	10	10
2	Наука о менаџменту	10	10
3	Одлучивање - одабрана поглавља	10	10
4	Стратегијски финансијски менаџмент	10	10
5	Стратешко управљање пројектима	10	10
6	Организациони дизајн и развој	10	10
7	Менаџмент људских ресурса - одабрана поглавља	10	10
8	Менаџмент квалитета и стандардизација - одабрана поглавља	10	10
9	Систем менаџмента друштвене одговорности и животне средине	10	10

Кандидат је дана 20. маја 2026. године успешно одбранио приступни рад за израду докторске дисертације под називом „Развој предузетничког начина размишљања студената заснован на унапређењу организације иновационог екосистема“.

У наставку ће бити приказане научно-истраживачке активности кандидата, које обухватају радове објављене на домаћим и међународним конференцијама и у часописима и монографијама, као и преглед положених испита. Учешће кандидата у научно-истраживачким пројектима је наведено у претходном делу.

Током досадашњег рада кандидат је објавио следеће радове.

Поглавље у монографији међународног значаја (M14)

- 1) Marič, M., Cicvarić Kostić, S., & Todorović, I. (2025). *Gen Z Career Choices: A Cross-Country Analysis of Key Drivers*. In Štavljanin, V., Mijatović, I., Luković, I. (eds.) *Unlocking the Hidden Potentials of Organization Through Merging of Humans and Digitals* (pp. 106-122). Cham: Springer Nature Switzerland.
- 2) Jaško, O., Čudanov, M., Krivokapić, J., & Todorović, I. (2023). *Development of Entrepreneurship in Serbia: Main External Factors and Influences*. In V. Ramadani, S. Kjosev, & B. S. Sergi, *Entrepreneurship Development in the Balkans: Perspective from Diverse Contexts* (pp. 237-260). Emerald Publishing Limited. doi: <https://doi.org/10.1108/9781837534548>
- 3) Marič, M., Todorović, I., Marinčić, D. (2023). *Personal Ethics Perception and Its Relation to the Expected Properties of a Good Leader*. In: Mihić, M., Jednak, S., Savić, G. (eds) *Sustainable Business Management and Digital Transformation: Challenges and Opportunities in the Post-COVID Era*. SymOrg 2022. *Lecture Notes in Networks and Systems*, vol 562. Springer, Cham. pp 595–605. https://doi.org/10.1007/978-3-031-18645-5_37
- 4) Todorović, I., Čudanov, M. & Komazec, S. (2014). *Improvement of Organizational Knowledge Transfer through Integration of Functional Silos in Smart Network: Case Study of Public Enterprises*. In Ordoñez de Pablos, P., Jovell Turró, L., Tennyson, R. D., Zhao, J. (Ed.) *Knowledge Management for Competitive Advantage During Economic Crisis*, pp. 299-309. Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing. DOI: 10.4018/978-1-4666-6457-9.
- 5) Jaško, O., Todorović, I. & Komazec, S. (2014). *The Holding Company as a Possible Institutional Solution for the Public Sector Organization*. In Levi Jakšić, M., Barjaktarović Rakočević, S., Martić, M. (Ed.) *Innovative Management and Firm Performance: An Interdisciplinary Approach*, pp. 165-186. Hampshire, UK: Palgrave MacMillan. DOI: 10.1057/9781137402226_8.

Радови у часописима међународног значаја (M20)

- 1) Todorović, I., Okanović, M., Kostić, S. C., Pihir, I., & Marič, M. (2025, February). *Entrepreneurial Mindset of Students in Central and Eastern Europe: Factors that Determine Intentions and Actions*. In *Entrepreneurship Education in Central and East Europe* (pp. 112-135). Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG. (M23)
- 2) Komazec, S., Krivokapić, J., & Todorović, I. (2020). *The Application of the Downsizing Method Based on Employee Attendance Data in Oversized Public Utility Companies Founded by the Republic of Serbia Local Self-Government Units*. *Lex Localis-Journal of Local Self-Government*, 18(4). DOI: [https://doi.org/10.4335/18.3.1023-1051\(2020\)](https://doi.org/10.4335/18.3.1023-1051(2020)) (M23)
- 3) Jeraj, M., Marič, M., Todorović, I., Čudanov, M. and Komazec, S. (2015). *The Role of Openness and Entrepreneurial Curiosity in Company's Growth*. *Amfiteatru Economic*, 17(38), pp. 371-389. (M22)

Радови у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком (M24)

- 1) Civić, A., Jovanović, M., Todorović, I., & Marič, M. (2024). *Comparison of Attitudes in Slovenia and Serbia Towards Circular Economy in Textile Industry*. *Management: Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*, 29(1).
- 2) Marič, M., Todorović, I., & Žnidaršič, J. (2021). *Relations between Work-life Conflict, Job Satisfaction and Life Satisfaction among Higher Education Lecturers*.

- Management: Journal of Sustainable Business & Management Solutions in Emerging Economies*, 26(1). DOI: <https://doi.org/10.7595/management.fon.2021.0008>
- 3) Peljko, Ž, Jordan, G., Jeraj, M., Todorović, I. & Marič, M. (2017). Do Entrepreneur's Creative Abilities Influence Company's Growth?. *Management: Journal Of Sustainable Business And Management Solutions In Emerging Economies*, 22(1), pp. 25-35. DOI: doi.org/10.7595/management.fon.2017.0001
 - 4) Krivokapić, Đ., Krivokapić, D., Todorović, I., & Komazec, S. (2016). Mapping Personal Data Flow and Regulatory Compliance in Serbian Public Institutions. *Management*, 80, pp. 1-10. DOI: [10.7595/management.fon.2016.0018](https://doi.org/10.7595/management.fon.2016.0018)
 - 5) Komazec, S., Todorović, I., Krivokapić, Đ & Jaško, O. (2013). Capacities of Local Self-Governments in Serbia for Compliance with EU Directives on Public Procurement. *Management - Journal for Theory and Practice*, 2013(69), pp. 15-23. DOI: [10.7595/management.fon.2013.0030](https://doi.org/10.7595/management.fon.2013.0030)

Саопштење са међународног скупа штампано у целини (М33)

- 1) Cicvarić Kostić, S., Todorović, I., Okanović, M. & Marič, M. (2025). The role of market analysis in the initial phases of startup development. In *Proceedings of the 29th CROMAR congress. Opatija, November 13-14, 2025. University of Rijeka, Croatia.*
- 2) Marič, M., Cicvarić-Kostić, S. & Todorović, I. (2024). Career and Wage Expectations Among Gen Z Students: Comparison of Slovenia and Serbia. *Proceedings of XIX International symposium SymOrg 2024, Unlocking the hidden potentials of organization through merging of humans and digitals. Zlatibor, June 12-15, 2024. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.* pp. 755-762.
- 3) Todorović, I., Okanović, M. & Cicvarić-Kostić, S. (2024). Aspiring Student Entrepreneurs and Startup Founders in Serbia: Comparison of Profiles. *Proceedings of XIX International symposium SymOrg 2024, Unlocking the hidden potentials of organization through merging of humans and digitals. Zlatibor, June 12-15, 2024. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.* pp. 781-786.
- 4) Todorović, I., Jovanović, M., Krivokapić, J., Milković, D., Lučanin, V., & Tanasković, J. (2024, March). Digital Transition of the Maintenance Process: Case of Rail Transport Company. In *43 rd International Conference on Organizational Science Development Green and Digital Transition–Challenge or Opportunity. University of Maribor.*
- 5) Jovanović, M., Mrvić, J. & Todorović, I. (2020). Organizational Restructuring through Downsizing Based on the Analysis of ERP System Data. In *Proceedings of the XVII International Symposium of Organizational Sciences: Business and Artificial Intelligence*, pp.429-436. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.
- 6) Todorović, I., Komazec, S. & Marič, M. (2020). Organizational Preconditions for Turning Maintenance Planning into Smart Automated Process. In *Proceedings of the XVII International Symposium of Organizational Sciences: Business and Artificial Intelligence*, pp.437-444. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.
- 7) Todorović, I., Komazec, S., Jovanović, M. & Jaško, O. (2020). Competitive Advantage through Improving System Efficiency and Customer Orientation: Case of Steel Production Industry. In *Proceedings of the 39th International Conference on Organizational Science Development: Organizations at Innovation and Digital Transformation Roundabout. University of Maribor, University Press & Faculty of Organizational Sciences, Kranj, Slovenia*, pp. 819-830. ISBN 978-961-286-388-3. DOI: <https://doi.org/10.18690/978-961-286-388-3>
- 8) Lambić, A., Todorović, I. & Marič, M. (2019). Potential Benefits of Less Working Hours or an Additional Day Off per Week for Slovenian and Serbian Employees. *Proceedings of XLVI International Symposium on Operational Research SYM-OP-IS 2019*, pp. 464-469.

- 9) Todorović, I., Komazec, S. & Krivokapić, Đ. (2018). Key Roles and Activities in the Project of Business Compliance with GDPR. *Proceedings of the XXII International Congress on Project Management: Business Agility and Agile Project Management*, pp. 272-276. ISBN: 978-86-86385-15-4.
- 10) Montenegro, A., Todorović, I. & Komazec, S. (2018). Overview of Project Manager Competency Frameworks. *Proceedings of the XXII International Congress on Project Management: Business Agility and Agile Project Management*, pp. 132-136. ISBN: 978-86-86385-15-4.
- 11) Jordan, G., Todorovic, I., Čudanov, M. & Marič, M. (2018). The Impact of Pay Satisfaction on Organizational Commitment in Higher Education. In van der Meer, H., Enthoven, G. & Schiuma, G. (Ed.) *Proceedings of the 13th International Forum on Knowledge Asset Dynamics: Societal Impact of Knowledge and Design*. Institute of Knowledge Asset, pp. 576-588. ISBN 978-88-96687-11-6. ISSN 2280-787X.
- 12) Todorović, I., Komazec, S. & Krivokapić, Đ. (2018). Knowledge of the European Union Regulations on Public Procurement at The Local Level in Serbia. In *Proceedings of the XVI International Symposium of Organizational Sciences: Doing Business in the Digital Age: Challenges, Approaches and Solutions*. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.
- 13) Đurica, N., Đurica, M. & Todorović, I. (2018). The Role of Facebook in Business Models and Increasing Competitiveness of Higher Education Institutions. In *Proceedings of the XVI International Symposium of Organizational Sciences: Doing Business in the Digital Age: Challenges, Approaches and Solutions*. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia.
- 14) Krivokapic, D., Krivokapic, Đ., Todorović, I. & Komazec, S. (2018). Impact of GDPR on Business: Focus on Data Controllers and Processors not Established within the EU. In Arsenijevic, O., Podbregar, I., Šprajc, P., Trivan, D., Ziegler, Y. (Eds.) *37th International Conference on Organizational Science Development: Organization and Uncertainty in the Digital Age*. University of Maribor, Faculty of Organizational Sciences, Kranj, Slovenia, pp. 527-539. ISBN: 978-961-286-146-9. DOI: <https://doi.org/10.18690/978-961-286-146-9>
- 15) Vrhovnik, T., Todorović, I., Marič, M. & Jordan, G. (2017). How do teachers' perceptions of received acknowledgement and recognition influence teachers' psychological empowerment? *Proceedings of the 13th Conference Days of applied psychology "Psychology in and around us"*.
- 16) Marič, M., Todorović, I., Čudanov, M. & Gašper, J. (2017). The Effect of Gender, Age and Education on Entrepreneurial Curiosity. In Dvouletý, O., Lukeš, M., Mísar, J. (Eds.) *Proceedings of the 5th International Conference Innovation Management, Entrepreneurship and Sustainability 2017*. University of Economics, Prague, Slovenia, pp. 566-574. ISBN: 978-80-245-2216-6. DOI: 10.18267/pr.2017.svo.2216.6
- 17) Mrvić, J., Erceg, J., Vukomanović, M., Todorović, I. & Komazec, S. (2017). Organizational Restructuring and Cost Allocation Based on Business Process Approach. In Arsenijevic, O., Ferjan, M., Podbregar, I., Šprajc, P., Trivan, D., Ziegler, Y. (Eds.) *36th International Conference on Organizational Science Development: Responsible Organization*. University of Maribor Press, Maribor, Slovenia, pp. 625-636. ISBN: 978-961-286-020-2.
- 18) Todorović, I., Komazec, S. & Jaško, O. (2016). Model for Restructuring Public Procurement System in Serbia. In Jaško, O., Marinković, S. (Ed.) *Proceedings of the XV International Symposium of Organizational Sciences: Reshaping the Future Through Sustainable Business Development and Enteproureship*. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 160-169. ISBN: 978-86-7680-326-2.

- 19) Komazec, S., Todorović, I. & Jevtić, M. (2016). *Public Procurement Centralization – Functions of the Central Body for Public Procurements*. In Jaško, O., Marinković, S. (Ed.) *Proceedings of the XV International Symposium of Organizational Sciences: Reshaping the Future Through Sustainable Business Development and Entrepreneurship*. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 170-177. ISBN: 978-86-7680-326-2.
- 20) Komazec, S., Todorović, & Jevtić, M. (2016). *Analysis of MSME Ecosystem in Serbia and Identification of Key Strategic Sectors for its Development*. In Vrankic, Tomic, D. (Ed.) *Economic and Social Development (Book of Proceedings)*, 13th International Scientific Conference on Economic and Social Development, pp. 112-120. Varazdin Development and Entrepreneurship Agency, Varazdin, Croatia & University North, Koprivnica, Croatia. ISSN: 1849-7535.
- 21) Todorović, I., Komazec, S., Jevtić, M. & Pintar, R. (2016). *Guidelines for Strategic Development of MSME Sector in Serbia*. In Doucek, P., Novak, A., Paape, B. (Ed.) *Sustainable Organization: Proceedings of the 35th International Conference on Organizational Science Development*, pp. 1179-1194. Moderna organizacija, Kranj, Slovenia. ISBN 978-961-232-285-4.
- 22) Komazec, S., Todorović, I., Kostić-Stanković, M. & Jaško, O. (2015). *Introducing CRM Concept and Accompanying Organizational Change in Public Company as a Possibility for Improving Satisfaction of Residents*. In Vrankic, I., Kozina, G., Kovsca, V. (Ed.) *Economic and Social Development, 9th International Scientific Conference, Book of Proceedings*. Varazdin Development and Entrepreneurship Agency, Varaždin, Croatia, pp. 469-478. ISBN: 978-953-6125-16-6.
- 23) Pintar, R., Todorović, I. & Komazec, S. (2015). *Economic Growth Indicator Analysis*. In Doucek, P., Novak, A., Paape, B. (Eds.) *Internationalization and Cooperation: Proceedings of the 34th International Conference on Organizational Science Development*. Moderna organizacija, Kranj, Slovenia, pp. 902-911. ISBN: 978-961-232-280.
- 24) Jovanović, M., Todorović, I., Simić, I., Marič, M. & Đurica, M. (2015). *Pension and Disability Insurance Reform in Serbia*. In Doucek, P., Novak, A., Paape, B. (Eds.) *Internationalization and Cooperation: Proceedings of the 34th International Conference on Organizational Science Development*. Moderna organizacija, Kranj, Slovenia, pp. 447-455. ISBN: 978-961-232-280.
- 25) Lukić, M., Marković, G., Matić, I., Pavlović, D., Todorović, I. & Komazec, S. (2015). *Correlation between Networking and Citation in Scientific Publishing*. In *Proceedings of 2nd International Conference on Advanced Education Technology and Management Science AETMS2014*. Destech Publications, Inc., Lancaster, Pennsylvania, USA, pp. 203-207. ISBN: 978-1-60595-212-3.
- 26) Krivokapić, J., Todorović, I., Komazec, S., Marič, M. & Jevtić, M. (2014). *Using Spreadsheet as a Tool in Organizational Analysis*. In *Proceedings of the 33rd International Conference on Organizational Science Development FOCUS 2020*, Portoroz, Slovenia, March 19th-21st, 2014.
- 27) Komazec, S., Todorović, I. & Jaško, O. (2014). *Standardization of Process Management as a Tool for Introducing the Process Approach to Organization*. In Mijatović, I., Filipović, J., Horvat, A. (Ed.) *Proceedings of 11th International Conference "Standardization, Prototypes and Quality: A Means of Balkan Countries' Collaboration"*. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 65-73. ISBN: 978-86-7680-299-9.
- 28) Jevtić, M., Todorović, I. & Komazec, S. (2014). *Comparison of Different Quantitative Approaches to Assessment of Organizational Culture*. In Marković, A., Barjaktarović Rakočević, S. (Ed.) *Proceedings of the 14th International Symposium of*

- Organizational Sciences: New Business Models and Sustainable Competitiveness. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 1289-1297. ISBN: 978-86-7680-295-1.*
- 29) Todorović, I., Komazec, S. & Jevtić, M. (2014). *Public Sector Downsizing Through Centralization of Non-Core Functions: Belgrade Case Study. In Marković, A., Barjaktarović Rakočević, S. (Ed.) Proceedings of the 14th International Symposium of Organizational Sciences: New Business Models and Sustainable Competitiveness. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 1298-1305. ISBN: 978-86-7680-295-1.*
 - 30) Todorović, I., Čudanov, M., Komazec, S. & Krivokapić, J. (2013). *Improvement of Organizational Knowledge Transfer through Integration of Functional Silos in Smart Network: Case Study of Public Enterprises. In Schiuma, G., Spender, J. C., Pulić, A. (Ed.) Proceedings of the 8th International Forum on Knowledge Asset Dynamics: Smart Growth: Organizations, Cities and Communities, Institute of Knowledge Asset Management, Matera, Italy, pp. 1644-1655. ISBN: 978-88-96687-01-7. ISSN: 2280-787X.*
 - 31) Krivokapić, J., Todorović, I. & Komazec, S. (2013). *Job Standardization as a Tool for Improving Allocation of Human Resources in Public and Communal Enterprises in Belgrade. In Tipurić, D., Podrug, N. (Ed.) Proceedings of the 1st International OFEL Conference on Corporate Governance - Organizational, Financial, Ethical and Legal Issues of Corporate Governance, CIRU - Governance Research and Development Centre, Zagreb, Croatia, pp. 963-971. ISBN: 978-953-57413-2-9.*
 - 32) Todorović, I., Komazec, S., Krivokapić, J., Čudanov, M., Jaško, O., Marič, M. (2013). *Improving control in organization by introducing process organizational model. In Balantič, Z., Ferjan, M., Kljajić Borštnar, M., Leskovar, R., Marič, M., Pucihar, A. (Ed.) Smart Organization: High Potentials, Lean Organization, Internet of Things: Proceedings of the 32nd International Conference on Organizational Science Development, Moderna organizacija, Kranj, Slovenia, pp. 1122-1130. ISBN: 978-961-232-264-9.*
 - 33) Jovanović, M., Todorović, I., Komazec, S. & Savić, G. (2013). *Measuring the efficiency of universities using DEA models. In Merkač Skok, M., Cingula, M. (Ed.) Knowledge and business challenge of globalization in 2013: conference proceedings of the 5th international scientific conference, Faculty of commercial and business sciences, Celje, Slovenia, pp. 563-596. ISBN: 978-961-6825-83-2.*
 - 34) Čudanov, M., Todorović, I., Mijatović, I. (2012). *Management style and adoption of corporate ICT: Relationship and mutual influences. In Kommers, P., Issa, T., Isaias, P. (Ed.) Proceedings of the IADIS International Conference on Internet Technologies & Society 2012, Perth, Australia, IADIS Press, pp. 275-279, ISBN: 978-972-8939-77-9.*
 - 35) Čudanov, M., Todorović, I., Jaško, O. (2012). *Correlation between soft organizational features and development of ICT infrastructure. In Ivanović, M. (Ed.) Proceedings of the Fifth Balkan Conference in Informatics, ACM, New York, USA, pp. 150-155. ISBN: 978-1-4503-1240-0. DOI 10.1145/2371316.2371345.*
 - 36) Krivokapić, J., Komazec, S. & Todorović, I. (2012). *Forms of Financing Mergers and Acquisitions. In Levi Jakšić, M., Barjaktarović Rakočević, S. (Ed.) Proceedings of the 13th International Symposium of Organizational Sciences: Innovative Management & Business Performance, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 726-730. ISBN 978-86-7680-254-8.*
 - 37) Komazec, S., Todorović, I. & Krivokapić, J. (2012). *Extending Holding as Institutional Model to Public Sector. In Levi Jakšić, M., Barjaktarović Rakočević, S. (Ed.) Proceedings of the 13th International Symposium of Organizational Sciences:*

- Innovative Management & Business Performance, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 1447-1454. ISBN 978-86-7680-254-8.*
- 38) Todorović, I., Komazec, S. & Jevtić, M. (2012). Benefits of Introducing Holding Institutional Model to Public Sector in the City of Belgrade. In Levi Jakšić, M., Barjaktarović Rakočević, S. (Ed.) *Proceedings of the 13th International Symposium of Organizational Sciences: Innovative Management & Business Performance, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, pp. 1455-1461. ISBN 978-86-7680-254-8.*
- 39) Todorović, I., Komazec, S., Čudanov, M. (2012). Institutional Model Alternatives for Public Sector Organization: Analysis of Holding Approach – Advantages and Issues. In Ivković, M., Pejić Bach, M., Šimičević, V. (Ed.) *Proceedings of the IBC 2012 1st International Internet & Business Conference, Udruga za promicanje poslovne informatike – BIT, Zagreb, Croatia, pp. 96-101. ISSN 1848-5278.*
- 40) Todorović, I., Čudanov, M. & Komazec, S. (2012). Interrelationships of Changes in Organizational Structure and Technology. In Ferjan, M., Kljajić Borštnar, M., Marič, M., Pucihar, A., Bernik, M. (Ed.) *Quality, Inovation, Future: Proceedings of the 31st International Conference on Organizational Science Development, Moderna organizacija, Kranj, Slovenia, pp. 1264-1271. ISBN 978-961-232-254-0.*

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (М34)

- 1) Komazec, S., Jovanović, M. & Todorović, I. (2023). Why does intrapreneurship rarely become entrepreneurship? In Čudanov, M., Huszak, L., Marinković, S. (Ed.) *Proceedings of the 2nd International Danube Cup Conference on Entrepreneurship Education. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia. pp. 67-69.*
- 2) Todorović, I., Okanović, M., Cicvarić-Kostić, S., Pihir, I. & Marič, M. (2023). Exploring Student Entrepreneurship in Central and Eastern Europe: a Cross-country Comparative Study of Entrepreneurial Mindsets. In Čudanov, M., Huszak, L., Marinković, S. (Ed.) *Proceedings of the 2nd International Danube Cup Conference on Entrepreneurship Education. Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia. pp.115-117.*
- 3) Jovanović, M., Todorović, I. & Jaško, O. (2022). The Influence of Environmental Factors Change on the Digital Transformation Process. In *Book of Abstracts of the XVIII International Symposium of Organizational Sciences: Sustainable Business Management and Digital Transformation: Challenges and Opportunities in the Post-Covid Era, Faculty of Organizational Sciences, Belgrade, Serbia, June 11-14, 2022. pp 239-240.*
- 4) Todorović, I. , Komazec, S. , Anđelković-Labrović, J. , Jaško, O. & Marič, M. 2017). Correlation between Entrepreneur's Perception of Human Resource Function and Company's Growth. *International Journal of Industrial and Systems Engineering* 11(4), p. 55. World Academy of Science. DOI: waset.org/abstracts/67593
- 5) Jevtić, M., Todorović, I., Komazec, S. & Jaško, O. (2014). Using Revenue per Employee as a Tool for Decision-Making in Public Sector Management. In *Book of Abstracts of the IFSAM 12th World Congress "Management in Crisis", Tokyo, Japan, September 2-4.*
- 6) Komazec, S., Todorović, I. & Krivokapić, J. (2013). Job Standardization as a Part of Bottom-up Approach to Introducing Holding in Public Sector: Case of Public Enterprises of Belgrade. In Glinskiy, V. V. (Ed.) *Challenges of the Modern World: International Scientific and Practice Conference, Novosibirsk State University of Economics and Management, Novosibirsk, Russia, pp. 245-251. ISBN: 978-5-7014-0628-3.*

- 7) Čudanov, M., Todorović, I., Mijatović, I., Komazec, S. (2012). *ICT decision-making process improvement: Applied solutions for authority distribution related to strategic ICT issues*. In Vranešević, T., Peručić, D., Mandić, M., Hudina, B. (Ed.) *1st International M-Sphere Conference for Multidisciplinarity in Business and Science: Book of Abstracts*, Accent, Zagreb, Croatia, p. 14. ISBN: 978-953-99762-9-1.

Монографија националног значаја (M40)

- 1) Todorović, I., Okanović, M. & Cicvarić-Kostić, S. (2024). *Komparativna analiza profila studenata sa izraženim preduzetničkim načinom razmišljanja i osnivača startapa u Srbiji*. U Lečić Cvetković, D., Delibašić, B., Krivokapić, J. (eds.) *Razotkrivanje skrivenih potencijala organizacija spajanjem ljudi i digitalnih tehnologija*. Univerzitet u Beogradu - Fakultet organizacionih nauka, Beograd, Srbija. pp. 201-220.
- 2) Krivokapić, D., Krivokapić, Đ., Todorović, I., Komazec, S., Petrovski, A. & Ercegović, K. (2016). *A Guide for Public Authorities – Personal Data Protection*. SHARE Foundation, Novi Sad, Serbia. ISBN 978-86-89487-07-7.
- 3) Jaško, O., Golubović, D., Komazec, S. & Todorović, I. (2013). *Mogućnosti i modeli restrukturiranja javnih preduzeća GO Obrenovac*. Obrenovac, Srbija: Sindikat JP SKC Obrenovac. ISBN: 978-86-917331-0-0.

Радови у часопису националног значаја (M50)

- 1) Todorović, I., Komazec, S., Krivokapić, Đ. & Krivokapić, D. (2018). *Project Management in the Implementation of General Data Protection Regulation (GDPR)*. *European Project Management Journal*, 8(1). pp. 55-64. ISSN: 2560-4961. DOI: 10.18485/epmj.2018.8.1.7
- 2) Todorović, I., Komazec, S. & Pintar, R. (2014) *Strategic Implementation of Case Study Courses and Competitions for Students*. *Serbian Project Management Journal*, 4(2). pp. 50-59.
- 3) Komazec, S., Todorović, I. & Marič, M. (2014). *Network Forms of Organization as an Instrument of Strategy Implementation – Case Study: City of Belgrade*. *Serbian Project Management Journal*, 4(2). pp. 69-76.
- 4) Jordan, G., Miglič, G., Todorović, I. & Marič, M. (2017). *Psychological Empowerment, Job Satisfaction and Organizational Commitment Among Lecturers in Higher Education: Comparison of Six CEE Countries*. *Organizacija*, Vol. 50, No. 1, pp. 17-32. DOI: 10.1515/orga-2017-0004.
- 5) Todorović, I., Komazec, S., Jevtić, M., Obradović, V. & Marič, M. (2016). *Strategic Management in Development of Youth and Women Entrepreneurship - Case of Serbia*. *Organizacija*, Vol. 49, No. 4, pp. 197-208. DOI: 10.1515/orga-2016-0018.
- 6) Marič, M., Penger, S., Todorović, I., Djurica, N. & Pintar, R. (2015). *Differences in Learning Styles: A comparison of Slovenian Universities*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 197, pp. 175-183. DOI:10.1016/j.sbspro.2015.07.079
- 7) Jovanović, M., Todorović, I. & Komazec, S. (2014). *The Need for a Multidisciplinary Approaches in Developing and Implementing a Global Strategy*. *Econophysics, Sociophysics & other Multidisciplinary Sciences Journal*, Vol. 4, No. 1, pp. 26-32. ISSN: 2247 – 2479.
- 8) Todorović, I., Komazec, S., Marič, M. & Krivokapić, J. (2013). *Cost-Effective Restructuring Based on Process Approach*. *Organizacija*, Vol. 46, No. 4, pp. 157-164. ISSN: 1318-5454.
- 9) Rajković, I., Todorović, I., Komazec, S. & Săvoiu, G. (2013). *Explaining the Dynamics of Euroisation Using Electric Circuits Models with Empirical Evidence*. *Econophysics, Sociophysics & other Multidisciplinary Sciences Journal*, Vol. 3, No. 2, pp. 36-41. ISSN: 2247 - 2479.

- 10) Todorović, I., Komazec, S. & Čudanov, M. (2013). Different successful patterns for implementing holding model in public sector. *Business Systems Research Journal*, Vol. 4, No. 2, pp. 58-67. ISSN: 1847-8344. DOI: 10.2478/bsrj-2013-0012.
- 11) Komazec, S., Todorović, I. & Jevtić, M. (2012). Application of Process-Based Organization Model as a Basis for Organizational Structure Improvement. *Strategic Management*, Vol. 17, No. 4, pp. 41-49. ISSN 1821-3448.

Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)

- 1) Jovanović, M., Todorović, I., Jaško, O., Stanimirović, P., & Marič, M. (2025). The Impact of ERP System Implementation on the Internal Organization of the Financial Function within a Company. *Proceedings of the YU INFO 2025 - 31st Conference on Information and Communication Technology*. Kopaonik, Srbija, March 9-12, 2025.
- 2) Petrović, N., Cicvarić Kostić, S., Rakićević, J. & Todorović, I. (2025). Trendovi i identifikacija ciljnih grupa u turizmu i ugostiteljstvu. *XV Skup privrednika i naučnika SPIN 2023, Digitalna transformacija lanaca snabdevanja u industriji 4.0*. Beograd, 6-7. novembar 2025. pp. 471-478.
- 3) Simić, M., Okanović, M., Komazec, S. & Todorović, I. (2023). Promene na tržištu mobilnih operatera: izazovi rebrendiranja. *XIV Skup privrednika i naučnika SPIN 2023, Digitalni i zeleni razvoj privrede*. Beograd, 6-7. novembar 2023. pp. 781-788.
- 4) Todorović, I., Jovanović, M. & Jaško, O. (2021). Human Resource Challenges in Digital Transformation of the PUCs Founded by the City of Bor? *XIII Conference of Business and Science SPIN 2021, Industry 4.0 – Opportunities, Challenges and Solutions for the Digital Transformation of the Economy*.
- 5) Todorović, I., Komazec, S. & Jaško, O. (2021). Data Model for Information System that Optimizes Human Resource Engagement on Technical System Maintenance. *Proceedings of the YU INFO 2021 - 27th Conference on Information and Communication Technology*. Kopaonik, Srbija, March 7-10, 2021.
- 6) Krivokapić, J., Komazec, S., Todorović, I. & Jevtić, M. (2019). Uloga savremene tehnologije u koordinaciji aktivnosti. *XII Skup privrednika i naučnika SPIN 2019, Lin transformacija i digitalizacija privrede Srbije*. Beograd, 7 - 8. novembar 2019. pp. 351-358.
- 7) Todorović, I., Komazec, S., Krivokapić, J. & Jaško, O. (2019). Zašto građani Srbije i dalje plaćaju račune na šalteru? *XII Skup privrednika i naučnika SPIN 2019, Lin transformacija i digitalizacija privrede Srbije*. Beograd, 7 - 8. novembar 2019. pp. 359-367.
- 8) Komazec, S., Todorović, I. & Jaško, O. (2015). Model for planning preventive maintenance of the power transmission system elements. In Vasić, B. (Ed.) *Proceedings of the 40th scientific conference OMO 2015*. Institute for research and design in commerce & industry, Belgrade, Serbia, pp. 409-419. ISBN 978-86-84231-39-2.
- 9) Krivokapić, J., Čudanov, M., Komazec, S. & Todorović, I. (2014). Upotreba Eksela u analizi pravaca restrukturiranja preduzeća. *Zbornik radova YU INFO 2014 - 20. Konferencija o informacionim i komunikacionim tehnologijama*, Kopaonik, Srbija, 09-13. mart 2014 godine, pp. 253-257, ISBN: 978-86-85525-13-1 available online: http://www.yuinfo.org/zbornik_2014_WEB%20verzija.pdf
- 10) Komazec, S., Todorović, I. & Jevtić, M. (2012). Primena procesnog modela kao osnove za unapređenje organizacione strukture. U Vunjak, N. (Ed.) *Zbornik radova sa XVII Internacionalnog naučnog skupa SM 2012: Strategijski menadžment i sistemi podrške odlučivanju u strategijskom menadžmentu*, Ekonomski fakultet Subotica, Univerzitet u Novom Sadu, Subotica, Srbija. ISBN 978-86-7233-305-3.

- 11) Todorović, I., Komazec, S. & Krivokapić, J. (2012). *Odnosi promena organizacione strukture i tehnološkog razvoja*. U Bogavac, M. (Ed.) *Međunarodna naučna konferencija Menadžment 2012: Zbornik radova*, Fakultet za poslovno industrijski menadžment, Mladenovac, Srbija, str. 686-690. ISBN 978-86-84909-74-1.

Одбрањен магистарски/мастер рад (М72)

- Todorović, I. (2013). *Mogućnost unapređenja performansi javnog sektora u Beogradu primenom mrežnog modela organizacije*. Fakultet organizacionih nauka, Univerzitet u Beogradu.

Документи припремљени у вези са креирањем и анализом јавних политика (М120)

- Bodroža, D., Jaško, O., Krivokapić, J., Đukić, M., Pavlović, D. & Todorović, I. (2024). *Plan razvoja opštine Stari Grad za period 2025-2031. godine*.

Уџбеници

- Krivokapić, J., Todorović, I. & Komazec, S. (2013). *Osnovi organizacije i menadžmenta – praktikum*. Beograd, Srbija: Fakultet organizacionih nauka. ISBN: 978-86-7680-277-7 1.

1.3. Оцена подобности кандидата за рад на предложеној теми

Узимајући у обзир:

- резултате остварене током досадашњег образовања,
- резултате истраживања који су публиковани на научно-стручним конференцијама и у часописима и монографијама,
- учешће у истраживачким и стручним пројектима,

закључује се да је кандидат у потпуности квалификован да тему докторске дисертације самостално истражује и пружи научно-стручне доприносе у тој области.

2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предузетништво је динамичан и вишедимензионалан феномен који представља кључни фактор иновација, економског развоја и конкурентности савремених економија (Zarkua et al., 2025), посебно значајан у контексту земаља Западног Балкана (OECD, 2022), као што је Република Србија. Посебно у условима убрзане дигиталне трансформације, глобалне конкуренције и растуће неизвесности, иновативни предузетнички подухвати, нарочито стартапи, заузимају централно место у развојним стратегијама националних и регионалних економија (Stam & Van de Ven, 2021). Стартапи се не посматрају само као нови облици пословања, већ као експерименталне организације које тестирају нове технологије, тржишта и пословне моделе, при чему њихова успешност зависи од способности брзог учења, прилагођавања и скалирања у комплексним екосистемима (McDonald & Eisenhardt, 2020; Shepherd & Gruber, 2021).

Један од концепата који се екстензивно проучава у теорији и пракси предузетништва је предузетнички начин размишљања (engl. Entrepreneurial mindset), који представља сложен конструкт суштински важан за предузетнички

успех (Lesonsky, 2019). Посебно се истиче значај његовог развоја код студената, с обзиром на све већи број иницијатива усмерених на развијање предузетничких тенденција код младих. Пажња научника усмерена је на испитивање утицаја предузетничког образовања на овај начин размишљања и обликовање појединача способних да идентификују прилике, управљају ризицима, снажу се са изазовима, креирају и спроводе иновације у динамичном окружењу (Colombelli et al., 2022; Cui & Bell, 2022). Такође, као фактор утицаја препознаје се и радно и предузетничко искуство студената (Pfeifer et al., 2016; Dewi & Nawawi, 2022). Поред тога, новија истраживања истичу да развој мера и механизма подршке у оквиру иновационог екосистема доприноси развоју предузетничког начина размишљања (Narmaditya et al., 2024; Villegas-Mateos & Amann, 2025).

У докторској дисертацији, полази се од идентификованог проблема истраживања: *иако расте број истраживања о предузетничком начину размишљања студената, постоји недостатак јединствене концептуализације овог феномена, као и валидираних модела који утврђују на који начин су програми образовања и активности студената током студирања, посебно у домену радног и предузетничког ангажовања, у вези са развојем предузетничког начина размишљања и њихово повезивање са организацијом иновационог екосистема, посебно у контексту Републике Србије*. Превазилажењем овог јаза омогућава се креирање системских интервенција за развој предузетничких компетенција у високом образовању, као и организационих мера у оквиру иновационог екосистема које могу бити покретачи развоја и јачања предузетничког начина размишљања студената.

Будући да не постоји универзална формула која гарантује успех предузетничког подухвата, широко је прихваћено да предузетници могу да развију начин размишљања неопходан за успех (Elkaim, 2020). Поред великог интересовања и истраживања у овој области, у научној литератури још увек није постигнут консензус о томе шта све обухвата предузетнички начин размишљања, на који начин се развија, као и који су прецизни и мерљиви резултати и исходи његовог јачања (Nauman, 2017; Daspit et al., 2023). Један од разлога за непостојање јединствене дефиниције може се приписати мултидисциплинарној природи проучавања овог феномена. Зато ће се у оквиру докторске дисертације анализирати „онтологија“ предузетничког начина размишљања у циљу консолидације досадашњих сазнања и пружања јасног одређења феномена.

Развој предузетничког начина размишљања, како уопште тако и код студената, заснива се на теорији планираног понашања (Ajzen, 1991) и теорији друштвене когниције (Bandura & Walters, 1977), које објашњавају формирање менталних оквира за предузетничку активност. Поред тога, у контексту предузетништва, важно је узети у обзир и теорију особина, која претпоставља да одређене личне особине обликују предузетничко понашање појединца (Chell et al., 1991; Baron, 2006), као и теорију ефектуације, која објашњава како предузетници доносе одлуке.

Истраживања све више анализирају кључне факторе који утичу на развоја предузетничког начина размишљања (Pfeifer et al., 2016; Dewi & Nawawi, 2022), чије разумевање је важно за академску заједницу, доносиоце одлука и актере подршке младим предузетницима. Њихова идентификација омогућава унапређење образовних програма и политика подстицања предузетништва. Иако не постоји јединствена класификација ових фактора, већина приступа обухвата сличне

елементе, па ће дисертација анализирати релевантна истраживања и моделе груписања, уз посебан фокус на улогу предузетничког образовања као кључног фактора успеха у савременој економији (Ratten & Jones, 2021), као и радно и предузетничко ангажовање током студирања (Pfeifer et al., 2016; Dewi & Nawawi, 2022).

С обзиром на то да предузетнички начин размишљања није урођен, може да се развија и негује кроз различите облике образовања, искуственог учења и менторства (St-Jean & Audet, 2012; Neck et al., 2014). Предузетнички оријентисани образовни програми имају кључну улогу у обликовању овог начина размишљања код младих (Colombo & Piva, 2020), као и намера и понашања у вези са предузетништвом (Rauch & Hulsink, 2015). Иако су предузетничке намере и понашања претежно обликовани личним факторима, аутор *Remeikiene* и сарадници (2013) су потврдили да предузетничко образовање има велики потенцијал у оснаживању ових фактора. Новија истраживања потврђују да и даље постоји јаз између знања, вештина и компетенција које поседују студенти и оних које су неопходне за успешно лансирање предузетничког подухвата (Bauman & Lusy, 2021). Зато је тема предузетничког образовања и даље актуелна и релевантна како за теорију, тако и за праксу развоја предузетништва. Један од главних извора предузетничког образовања су универзитети, који овај вид образовања укључују кроз формалне и неформалне програме усмерене на обликовање предузетничког начина размишљања и неговање предузетничког понашања код студената (Kuratko, 2005; Rauch & Gielnik, 2020). Поред формалних и неформалних програма образовања, истиче се и значај активности студената током студија, посебно у домену радног и предузетничког ангажовања (Pfeifer et al., 2016; Jabeen et al., 2017; Dewi & Nawawi, 2022; Maheshwari et al., 2023).

Национални контекст обликује ставове према преузимању ризика, иновацијама и предузетничким активностима, што утиче на развој предузетничког начина размишљања студената. Бројне студије указале су на варијације овог феномена у зависности од културних вредности, друштвених норми, нивоа економског развоја, као и предузетничког екосистема и структуре подршке у одређеној земљи (Acs & Szerb, 2009; Liñán & Fayolle, 2015). Зато је за проучавање предузетничког начина размишљања потребно истражити и иновациони екосистем у земљи, те ће у оквиру докторске дисертације бити дат преглед и анализа иновационог екосистема у Републици Србији, врста и улога постојећих ентитета, као и нивоа подршке који постоје. Посебна пажња биће посвећена утврђивању простора и потенцијала за интервенције у оквиру иновационог екосистема којима се може градити и обликовати предузетнички начин размишљања.

Из свега наведеног произилази предмет истраживања у докторској дисертацији: *систематски преглед и анализа теоријских оквира, концептуалних модела и емпиријских налаза у литератури који се односе на - 1) концептуализацију и мерење предузетничког начина размишљања студената, 2) факторе који утичу на његов развој са посебним фокусом на формално и неформално образовање и активности радног и предузетничког ангажовања током студија и 3) улогу организације иновационог екосистема у подстицању предузетничких компетенција.*

Општи циљ истраживања у докторској дисертацији је синтеза досадашњих теоријских и емпиријских сазнања о факторима развоја предузетничког начина размишљања студената и улози иновационог екосистема, у сврху изградње и

емпиријске валидације модела односа између образовних активности и радно-предузетничког искуства студената, предузетничког начина размишљања студената и исхода на нивоу иновационог екосистема. На основу ових налаза могуће је формулисати научно утемељене препоруке за унапређење организације иновационог екосистема Републике Србије у функцији развоја предузетничког начина размишљања студената и подстицања студентског предузетништва.

Посебни циљеви истраживања докторске дисертације су:

- Консолидација досадашњих сазнања и анализа постојећих дефиниција, теоријских оквира и инструмената мерења предузетничког начина размишљања, у циљу постизања јасног одређења конструкта;
- Идентификација и систематизација фактора који су у литератури идентификовани као предиктори развоја предузетничког начина размишљања студената, са посебним освртом на улогу формалног и неформалног образовања и активности током студирања;
- Идентификовање потенцијалних доприноса унапређеног предузетничког начина размишљања на пословни резултат и успех предузетничких подухвата;
- Анализа теоријских и емпиријских сазнања о улози иновационог екосистема у развоју предузетничког начина размишљања, као и мапирање релевантних ентитета и механизма подршке у Републици Србији;
- Емпиријско тестирање повезаности и компаративна анализа јачине веза између ПНР студената и формалних и неформалних програма образовања у области предузетништва, као и између ПНР студената и њиховог радног и предузетничког ангажовања током студија.
- Емпиријско тестирање повезаности између предузетничког начина размишљања студената и исхода на нивоу иновационог екосистема.
- Дефинисање научно утемељених препорука за препознавање улоге академије и виши степен укључивања научно-истраживачких институција у активности које се реализују на нивоу екосистема, са сврхом унапређења услова за развој предузетничког начина размишљања студената и већег броја успешних студентских стартапа у Републици Србији.

Досадашња истраживања испитивала су факторе који утичу на предузетнички начин размишљања студената у различитим националним контекстима (Arranz et al., 2017; Palalić et al., 2017; Chafloque-Cespedes et al., 2021; Cui & Bell, 2022; Franceško et al., 2022; Piva & Rovelli, 2022). Будући да национални контекст обликује ставове према преузимању ризика, иновацијама и предузетничким активностима, што утиче на развој предузетничког начина размишљања студената, неопходно је испитати и утврдити факторе утицаја и њихов значај у Републици Србији. Поред тога, неопходно је испитати како се предузетничке намере и понашање могу обликовати кроз високо образовање, ангажовање студената током студија и унапређење организације иновационог екосистема. Разумевањем утицаја предузетничког формалног и неформалног образовања, радног и предузетничког ангажовања студената и организације иновационог екосистема на начин размишљања, намере и активности студената у националном контексту, добијају се увиди за подстицање развоја предузетничких активности, што у литератури није обрађено у довољној мери.

Почетна листа библиографских извора која ће се користити приликом израде докторске дисертације:

1. Acs, Z. J., & Szerb, L. (2009). *The global entrepreneurship index (GEINDEX). Foundations and Trends® in Entrepreneurship*, 5(5), 341–435.
2. Ajzen, I. (1991). *The theory of planned behavior. Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
3. Arranz, N., Ubierna, F., Arroyabe, M. F., Perez, C., Fdez. de Arroyabe, J. C. (2017). *The effect of curricular and extracurricular activities on university students' entrepreneurial intention and competencies. Studies in Higher Education*, 42(11), 1979–2008.
4. Ayala, J. C., & Manzano, G. (2014). *The resilience of the entrepreneur. Influence on the success of the business: A longitudinal analysis. Journal of Economic Psychology*, 42, 126-135.
5. Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory (Vol. 1, pp. 33-52). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.*
6. Baron, R. A. (2006). *Opportunity recognition as pattern recognition: How entrepreneurs "connect the dots" to identify new business opportunities. Academy of Management Perspectives*, 20(1), 104-119.
7. Bauman, A., & Lucy, C. (2021). *Enhancing entrepreneurial education: Developing competencies for success. The International Journal of Management Education*, 19(1), 100293.
8. Cao, V. Q., & Ngo, T. T. T. (2019). *Linking entrepreneurial intentions and mindset models: A comparative study of public and private universities in Vietnam. Gadjah Mada International Journal of Business*, 21(2), 115–133.
9. Chafloque-Cespedes, R., Alvarez-Risco, A., Robayo-Acuña, P. V., Gamarra-Chavez, C. A., Martinez-Toro, G. M., & Vicente-Ramos, W. (2021). *Effect of sociodemographic factors in entrepreneurial orientation and entrepreneurial intention in university students of Latin American business schools, in Universities and entrepreneurship: meeting the educational and social challenges*, 151–165.
10. Chell, E., Haworth, J. M., & Brearley, S. (1991). *The entrepreneurial personality: Concepts, cases, and categories. Routledge.*
11. Colombelli, A., Loccisano, S., Panelli, A., Pennisi, O. A. M., & Serraino, F. (2022). *Entrepreneurship education: the effects of challenge-based learning on the entrepreneurial mindset of university students. Administrative Sciences*, 12(1), 10.
12. Colombo, M.G., & Piva, E. (2020). *Start-ups launched by recent STEM university graduates: The impact of university education on entrepreneurial entry. Research Policy*, 49(6), 103993
13. Cope, J. (2005). *Toward a dynamic learning perspective of entrepreneurship. Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(4), 373-397.
14. Cui, J., & Bell, R. (2022). *Behavioural entrepreneurial mindset: How entrepreneurial education activity impacts entrepreneurial intention and behaviour. The International Journal of Management Education*, 20(2), 100639.
15. Daspit, J. J., Fox, C. J., & Findley, S. K. (2023). *Entrepreneurial mindset: An integrated definition, a review of current insights, and directions for future research. Journal of Small Business Management*, 61(1), 12-44.
16. Davis, M.H., Hall, J.A., & Mayer, P.S. (2016). *Developing a new measure of entrepreneurial mindset: reliability, validity, and implications for practitioners. Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68(1), 21-48.
17. Dewi, M. S., & Nawawi, Z. M. (2022). *Factors affecting the mindset in cultivating management major's students' entrepreneurship spirit. Indonesian Journal of Multidisciplinary Science*, 1(4), 374-379.
18. Elkaim, Y. (2020, February 25). *What most successful entrepreneurs have in common – and how to be one. Forbes.*

- <https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2020/02/25/what-most-successful-entrepreneurs-have-in-common-and-how-to-be-one/#6c2188c91ad3>
19. Fayolle, A., & Degeorge, J. M. (2006). Attitudes, intentions, and behaviour: New approaches to evaluating entrepreneurship education. *International entrepreneurship education. Issues and newness*, 74-89.
 20. Fayolle, A., & Gailly, B. (2008). From craft to science: Teaching models and learning processes in entrepreneurship education. *Journal of European Industrial Training*, 32(7), 569-593.
 21. Franceško, M., Nedeljković, J., & Njegomir, V. (2022). Attitudes towards work, organizational values, and students' sociodemographic characteristics as predictors of entrepreneurial orientation. *Economic research-Ekonomska istraživanja*, 35(1), 799-818.
 22. Gibb, A. (2011). Concepts into practice: Meeting the challenge of development of entrepreneurship educators around an innovative paradigm of learning. In *Research in Entrepreneurship and Small Business*, 3-33.
 23. Hannon, P. D. (2006). Teaching pigeons to dance: Sense and meaning in entrepreneurship education. *Education + Training*, 48(5), 296-308.
 24. Hashi, I., & Krasniqi, B. A. (2011). Entrepreneurship and SME growth: evidence from advanced and laggard transition economies. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 17(5), 456-487.
 25. Jabeen, F., Faisal, M. N., & I. Katsioloudes, M. (2017). Entrepreneurial mindset and the role of universities as strategic drivers of entrepreneurship: Evidence from the United Arab Emirates. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 24(1), 136-157.
 26. Jeraj, M., Marič, M., Todorović, I., Čudanov, M., & Komazec, S. (2015). The role of openness and entrepreneurial curiosity in company's growth. *Amfiteatru Economic Journal*, 17(38), 371-389.
 27. Jones, P., Maas, G., & Pittaway, L. (2017). *New Perspectives on Entrepreneurship Education, Entrepreneurship Education (Contemporary Issues in Entrepreneurship Research, Vol. 7)*, Leeds: Emerald Publishing Limited, 1-13.
 28. Kania, R. (2022). From Entrepreneurial Mindset to Enterprising Mindset: Analyses in Entrepreneurship Course. *Journal of Entrepreneurship Education*, 25(6), 1-15.
 29. Krueger, N. F., Jr., & Brazeal, D. V. (1994). Entrepreneurial Potential and Potential Entrepreneurs. *Entrepreneurship Theory and Practice* 18, 91-104.
 30. Kuratko, D. F. (2005). The emergence of entrepreneurship education: Development, trends, and challenges. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(5), 577-597.
 31. Kuratko, D. F., Fisher, G., & Audretsch, D. B. (2021). Unraveling the entrepreneurial mindset. *Small Business Economics*, 57, 1681-1691.
 32. Leković, B., Amidžić, R., Vojinović, D., & Ivanović-Đukić, M. (2023). Drivers for the Internationalization of Nascent Entrepreneurs and New Business Owners in Southeast European Countries. *JEEMS Journal of East European Management Studies*, 28(1), 182-214.
 33. Lesonsky, R. (2019, January 29). What do successful entrepreneurs have in common? *Forbes*.
<https://www.forbes.com/sites/allbusiness/2019/01/29/successful-entrepreneurs-common-traits/#2a6221a22af2>
 34. Liñán, F., & Fayolle, A. (2015). A systematic literature review on entrepreneurial intentions: citation, thematic analyses, and research agenda. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 11, 907-933.
 35. Loboda, V., Ostrovskiy, I., & Katernyak, I. (2018). Developing entrepreneurial mindset in university undergraduates. *E-methodology*, 5(5), 114-131.

36. Maheshwari, G., Kha, K. L., & Arokiasamy, A. R. A. (2023). Factors affecting students' entrepreneurial intentions: a systematic review (2005–2022) for future directions in theory and practice. *Management Review Quarterly*, 73(4), 1903-1970.
37. Mathisen, J. E., & Arnulf, J. K. (2014). Entrepreneurial mindsets: theoretical foundations and empirical properties of a mindset scale. *International Journal of Management and Business*, 5(1), 81-97.
38. McDonald, R., & Eisenhardt, K. M. (2020). Parallel play: Startups, nascent markets, and effective business-model design. *Administrative Science Quarterly*, 65(2), 483–523.
39. McGrath, R.G., & MacMillan, I.C. (2000). *The entrepreneurial mindset*. Boston: Harvard Business School Press
40. McMullen, J. S., & Shepherd, D. A. (2006). Entrepreneurial action and the role of uncertainty in the theory of the entrepreneur. *Academy of Management Review*, 31(1), 132-152.
41. Mitchell, R. K., Busenitz, L., Lant, T., McDougall, P. P., Morse, E. A., & Smith, J. B. (2002). Toward a theory of entrepreneurial cognition: Rethinking the people side of entrepreneurship research. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 27(2), 93-104.
42. Narmaditya, B. S., Wardoyo, C., Wibowo, A., & Sahid, S. (2024). Does entrepreneurial ecosystem drive entrepreneurial intention and students' business preparation? Lesson from Indonesia. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 17(2), 178-186.
43. Naumann, C. (2017). Entrepreneurial Mindset: A Synthetic Literature Review. *Entrepreneurial Business and Economics Review*, 5(3), 149-172.
44. Neck, H. M., & Greene, P. G. (2011). Entrepreneurship education: Known worlds and new frontiers. *Journal of Small Business Management*, 49(1), 55-70.
45. Neck, H. M., Greene, P. G., & Brush, C. G. (2014). Practice-based entrepreneurship education using actionable theory. In *Annals of entrepreneurship education and pedagogy–2014*, 3-20.
46. OECD. (2022b). SME Policy Index: Western Balkans and Turkey 2022, assessing the implementation of the small business act for Europe. Dostupno na https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/07/sme-policy-index-western-balkans-and-turkey-2022_2476d818/b47d15f0-en.pdf
47. Okanović, M., Milosavljević, M., Cicvarić Kostić, S., & Dlačić, J. (2023). Embryonic tech ventures' orientation and performance. *Management: Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies*, 28(3), 87–99.
48. Palalić, R., Ramadani, V., Đilović, A., Dizdarević, A., & Ratten, V. (2017). Entrepreneurial intentions of university students: a case-based study. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 11(3), 393–413.
49. Pfeifer, S., Šarlija, N., & Zekić Sušac, M. (2016). Shaping the entrepreneurial mindset: Entrepreneurial intentions of business students in Croatia. *Journal of Small Business Management*, 54(1), 102-117.
50. Piva, E., & Rovelli, P. (2022). Mind the gender gap: the impact of university education on the entrepreneurial entry of female and male STEM graduates. *Small Business Economics*, 59(1), 143–161.
51. Rasmussen, E. A., & Sørheim, R. (2006). Action-based entrepreneurship education. *Technovation*, 26(2), 185-194.
52. Ratten, V., & Jones, P. (2021). Entrepreneurship and management education: Exploring trends and gaps. *The International Journal of Management Education*, 19(1), 100431.
53. Rauch, A., & Gielnik, M. M. (2020). Evidence-Based Entrepreneurship: An Extended Approach. In *The Psychology of Entrepreneurship* (pp. 323-339). Routledge.
54. Rauch, A., & Hulsink, W. (2015). Putting entrepreneurship education where the intention to act lies: An investigation into the impact of entrepreneurship education on

- entrepreneurial behavior. *Academy of Management Learning & Education*, 14(2), 187-204.
55. Remeikiene, R., Startiene, G., & Dumciuviene, D. (2013). Explaining entrepreneurial intention of university students: The role of entrepreneurial education. In *International conference 2013 Knowledge Management and Innovation*, 299-307.
56. Sarasvathy, S. D. (2001). Causation and effectuation: Toward a theoretical shift from economic inevitability to entrepreneurial contingency. *Academy of Management Review*, 26(2), 243-263.
57. Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest, and the Business Cycle*. Harvard University Press.
58. Shane, S., & Venkataraman, S. (2000). The promise of entrepreneurship as a field of research. *Academy of Management Review*, 25(1), 217-226.
59. Shepherd, D. A., & Gruber, M. (2021). The lean startup framework: Closing the academic-practitioner divide. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 45(5), 967-998.
60. St-Jean, E., & Audet, J. (2012). The role of mentoring in the learning development of the novice entrepreneur. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 8(1), 119-140.
61. Stam, E., & Van de Ven, A. (2021). Entrepreneurial ecosystem elements. *Small Business Economics*, 56(2), 809-832.
62. Todorović, I., Okanović, M., Cicvarić Kostić, S., Pihir, I., & Marič, M. (2024). Entrepreneurial Mindset of Students in Central and Eastern Europe: Factors that Determine Intentions and Actions. *JEEMS Journal of East European Management Studies special issue (rad prihvaćen za objavljivanje)*
63. Villegas-Mateos, A. O., & Amann, W. (2025). The Impact of University-Based Entrepreneurial Ecosystems on Student's Entrepreneurial Intentions. In *Academy of Management Proceedings (Vol. 2025, No. 1, p. 21272)*. Valhalla, NY 10595: Academy of Management.
64. Zarkua, T., Heijman, W., Benešová, I., & Krivko, M. (2025). Entrepreneurship as a Driver of Economic Development. *Entrepreneurial Business and Economics Review*, 13(1), 61-77.

3. ПОЛАЗНЕ ХИПОТЕЗЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу утврђеног проблема и предмета истраживања, као и утврђених циљева истраживања, постављено је следеће истраживачко питање за докторску дисертацију:

Да ли постоје везе између организације иновационог екосистема, предузетничког начина размишљања студената, броја студентских стартапа у оквиру екосистема и њиховог пословног раста?

Кључни налази у овом раду указују на то да се фактори утицаја на предузетнички начин размишљања студената могу груписати у две примарне димензије. Прва подразумева социодемографске факторе - културолошки и национални контекст, пол, узраст, образовни профил, предузетничко искуство породице (Arranz et al., 2017; Palalić et al., 2017; Chafloque-Cespedes et al., 2021; Cui & Bell, 2022; Piva & Rovelli, 2022; Franceško et al., 2022). На ове факторе није могуће утицати кроз интервенције у активностима високог образовања, с обзиром да су детерминисани личним карактеристикама појединаца и окружењем. Другу групу фактора чине они који могу бити предмет унапређења и подстицања током студирања. Ту се издвајају

образовни фактори - формални и неформални програми предузетничког образовања (Cope, 2005; Kuratko, 2005; Fayolle & Gailly, 2008; Gibb, 2011; St-Jean & Audet, 2012; Remeikienė et al., 2013; Neck et al., 2014; Colombo & Piva, 2020; Bauman & Lucy, 2021), као и радно и предузетничко искуство током студија (Pfeifer et al., 2016; Jabeen et al., 2017; Dewi & Nawawi, 2022; Maheshwari et al., 2023).

Анализом студија које се баве детерминисањем фактора који утичу на предузетнички начин размишљања студената кроз предузетничко образовање, поставља се хипотеза H1.

H1: Интервенцијама у активностима високог образовања могуће је допринети развоју предузетничког начина размишљања студената.

H1.1: Наставне активности у области предузетништва у оквиру формалних образовних програма су позитивно повезане са предузетничким начином размишљања студената.

H1.2: Ваннаставне активности у области предузетништва у оквиру неформалних програма образовања су позитивно повезане са предузетничким начином размишљања студената.

H1.3: Постоји разлика у нивоу повезаности формалних и неформалних програма предузетничког образовања са предузетничким начином размишљања студената.

Прегледом литературе је радно и предузетничко искуство идентификовано као један од важних фактора утицаја на предузетнички начин размишљања студената, те ће се у дисертацији посматрати као посебна варијабла, што чини основ за постављање хипотезе H2.

H2: Подстицањем и омогућавањем практичног радног искуства током студија, посебно у домену прилика за развој предузетничких подухвата, могуће је допринети развоју предузетничког начина размишљања студената.

H2.1: Радно ангажовање током студија је позитивно повезано са предузетничким начином размишљања студената.

H2.2: Учешће у покретању и развоју предузетничког подухвата је позитивно повезано са предузетничким начином размишљања студената.

H2.3: Постоји разлика у нивоу повезаности радног и предузетничког ангажовања током студија са предузетничким начином размишљања студената.

На основу постојећих истраживања (Sarasvathy, 2001; Mitchel et al., 2002; Baron, 2006; McMullen & Shepherd, 2006; Ayala & Manzano, 2014; Jeraj et al., 2015; Davis et al., 2016; Okanović et al., 2023) може се закључити да предузетнички начин размишљања представља важан фактор како појављивања, тако и раста, одрживости и укупног успеха предузетничких подухвата, те да доприноси развоју иновационог екосистема кроз повећање укупног броја стартапа и вероватноће њиховог успешног развоја. Из овога се изводи и хипотеза H3.

H3: Унапређењем предузетничког начина размишљања могуће је допринети развоју иновационог екосистема у домену броја стартапа и њиховог успешног раста.

H3.1: Постоји повезаност између учешћа у програму неформалног образовања који је усмерен ка унапређењу предузетничког начина размишљања студената и покретања студентских предузетничких подухвата.

H3.2: Ниво развијености предузетничког начина размишљања код предузетника је позитивно повезан са растом и развојем предузетничког подухвата.

Поред ових фактора, савремена литература све више наглашава улогу механизма подршке у оквиру иновационог екосистема као важне детерминанте предузетничких компетенција и намера студената (Stam & Van de Ven, 2021; Narmaditya et al., 2024; Villegas-Mateos & Amann, 2025). Анализа иновационог екосистема Републике Србије указује на постојање развијене мреже институција подршке, ипак и даље недовољно координисане, са израженим потенцијалом за унапређење организационих механизма који би допринели развоју предузетничког начина размишљања студената. Базирајући се на овим налазима, организација иновационог екосистема је препозната као модератор постављеног каузалног оквира и биће предмет анализе у дисертацији у циљу идентификација потенцијала за унапређење организације иновационог екосистема у Републици Србији који могу подстаћи развој предузетничког начина размишљања студената. Посебно ће бити анализиран систем управљања и координације активности на нивоу иновационог екосистема као и структура нивоа подршке иновационим субјектима, са акцентом на програме подршке студентским стартапима.

4. НАУЧНЕ МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Методолошки приступ који ће бити примењен у приступном раду и у дисертацији заснива се на комбинацији квалитативних и квантитативних метода, како би се обезбедила свеобухватна анализа и верификација предложеног модела истраживања.

Од општих научних метода примењиваће се:

- Анализе и синтезе – разлагања и поновног повезивања досадашњег фонда знања у публикацијама, научним и стручним чланцима и извештајима;
- Анализе појединачних студија случајева и примера из праксе;
- Анализа садржаја организационе документације и планова и извештаја о раду ентитета који постоје у оквиру иновационог екосистема Републике Србије.
- Апстракције и конкретизације – сазнања из ранијих истраживања биће апстрахована у циљу изолације кључних дефиниција и систематизације резултата, а након тога ће бити конкретизована, односно мишљење и сазнање ће се кретати од општег ка посебном и појединачном дефинисању хипотеза;
- Систематизације и класификације – за потребе боље организације досадашњег корпуса научног и стручног знања и касније лакше анализирање и разумевање перзистентних питања у домену предузетничког начина размишљања;
- Хипотетичко-дедуктивна метода, која ће бити примењена за формулисање и проверу хипотеза у истраживању;
- Аналитичке индукције и дедукције – као логичке методе кретања посредног закључивања.
- Емпиријска метода, која ће бити примењена за спровођење анкетног истраживања ради утврђивања повезаности између предузетничког начина размишљања и фактора утицаја, као и утврђивање његове повезаности са

предузетничким активностима студената и потенцијалним пословним успехом предузетничких подухвата.

- Статистичка метода, која ће се користити за обраду и интерпретацију података прикупљених анкетним истраживањем.
- Дубински интервјуи са менаџментом и запосленима у свим ентитетима иновационог екосистема Републике Србије.

Квантитативна компонента у истраживању подразумева анкетно истраживање на узорку студената основних и мастер студија у Републици Србији, као и Словенији и Хрватској. Истраживањем ће бити обухваћени студенти основних и мастер студија из области менаџмента, бизниса, информатике и рачунарских наука. Планирани узорак је минимум 450 испитаника. Инструмент мерења зависне варијабле биће скала *Mathisen u Arnulf* (2014) за мерење предузетничког начина размишљања, док ће скале за мерење независних варијабли и исхода бити развијене на основу прегледа литературе. Подаци ће бити анализирани применом одговарајућих статистичких метода. Део истраживања који укључује мерење предузетничког начина размишљања и постављених независних варијабли међу студентском популацијом у Централној и Источној Европи је већ спроведен током израде овог рада, а резултати ће бити обрађени и представљени у дисертацији.

За мерење утицаја предузетничког начина размишљања на исходе који су дефинисани у истраживачком моделу биће креирани посебни упитници. Један ће бити усмерен на утврђивање повезаности између предузетничког начина размишљања студената и њихових предузетничких акција, односно стварног покретања предузетничких подухвата, док ће други испитати утицај одређених карактеристика предузетничког начина размишљања код предузетника на пословни успех, односно раст и развој пословних подухвата.

Поред истраживања путем анкете и интервјуа, биће спроведена и ситуациона анализа иновационог екосистема Републике Србије, као и анализа студија случаја субјеката инфраструктурне подршке који у њему постоје, са акцентом на нивое подршке иновационим субјектима које пружају. Детаљно ће бити испитане организационе релације између различитих ентитета унутар иновационог екосистема у циљу идентификације потенцијала за унапређење механизма координације на нивоу екосистема.

5. ОЧЕКИВАНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

На основу предложених циљева и истраживачког оквира, очекивани научни доприноси докторске дисертације су:

- Синтеза досадашњих сазнања о предузетничком начину размишљања студената и допринос развоју теоријског оквира за разумевање и анализу овог феномена;
- Проширење фонда знања у области идентификације фактора који утичу развој и унапређење предузетничког начина размишљања студената;
- Проширење фонда знања о нивоу утицаја различитих фактора на унапређење предузетничког начина размишљања студената;
- Проширење фонда знања у области потенцијалних резултата/исхода унапређеног предузетничког начина размишљања студената;

- Проширење фонда знања у области мерења и евалуације предузетничког начина размишљања;
- Развој емпиријски валидираног модела који у домаћој литератури обједињује до сада одвојено проучаване факторе, социодемографске предикторе, образовне програме и практично радно искуство, као и механизме иновационог екосистема;
- Боље разумевање односа између предузетничког начина размишљања и организације предузетничког и иновационог екосистема, што последично има допринос истраживању предузетништва као друштвеног феномена.

Очекивани стручни доприноси докторске дисертације су:

- Свеобухватна систематизација знања о томе како различити облици образовања утичу на развијање предузетничког начина размишљања;
- Утврђивање смерница за дефинисање конкретних врста активности које у највећој мери позитивно утичу на развој предузетничког начина размишљања студената;
- Идентификација смерница за унапређење образовних програма и дизајнирање неформалних образовних иницијатива усмерених на подстицање предузетничких компетенција код младих;
- Идентификација препорука за креаторе политика и организације у иновационом екосистему Републике Србије о томе како боље подржати развој предузетничког начина размишљања студената кроз прилагођене програме и иницијативе;
- Утврђивање смерница за унапређење улоге научно-истраживачких институција у иновационом екосистему и њихово повезивање са другим актерима унутар екосистема;
- Идентификација препорука за менаџмент научно-образовних институција на који начин могу подстаћи иновације и предузетништво међу студентима, а у областима за које је институција којом управљају специјализована;
- Идентификација препорука за креаторе образовних политика и актере у економском развоју о начинима унапређења предузетничког образовања, са циљем стварања повољнијег окружења за младе предузетнике.

Очекивани друштвени доприноси докторске дисертације укључују:

- Подстицај позитивним променама у образовном систему кроз препоруке за унапређење не само образовних програма, већ и креирање неформалних програма за подстицање развоја предузетништва међу студентима;
- Ширење свести о факторима који утичу на развој и унапређење предузетничког начина размишљања студената чиме се може утицати на подстицање културе предузетништва код младих и њихово подстицање да предузетништво виде као одрживу опцију за професионални развој и остварење сопствених циљева;
- Ширење свести и знања о значају развоја нових предузетника за јачање економских активности. Развијање предузетничког начина размишљања међу младима може допринети стварању нових предузетника који ће покренути пословне подухвате, чиме ће се допринети економском расту, смањењу незапослености и јачању економије на локалном и националном нивоу;
- Подстицање студената на стицање знања о предузетништву и бављење предузетничким активностима већ током студирања. Сечене компетенције кроз образовне програме и предузетничко искуство доприноси потенцијалном успеху и неког наредног предузетничког подухвата који покрену у каснијим фазама живота;

- Допринос развоју предузетничког и иновационог екосистема у којем су млади предузетници, ментори, образовне установе и организације повезани кроз сарадњу и међусобно учење. Ово јачање друштвеног капитала може имати дугорочне позитивне ефекте на заједницу кроз стварање мреже која олакшава размену знања и ресурса.

6. ПЛАН ИСТРАЖИВАЊА И СТРУКТУРА РАДА

Планирано је да се израда докторске дисертације реализује путем следећих активности:

1. Претраживање, преглед и систематизација резултата досадашњих истраживања публикованих у монографијама, чланцима у научним часописима, стручним извештајима у области предузетништва, са акцентом на предузетничко образовање и предузетнички начин размишљања;
2. Разлагање, поређење и поновно повезивање досадашњег фонда знања у циљу утврђивања потенцијалних мера за развој предузетничког начина размишљања студената кроз образовни процес;
3. Одабир најпогоднијег начина за мерење предузетничког начина размишљања студената;
4. Анализа ентитета иновационог екосистема, врста, њихове улоге и нивоа подршке, у циљу утврђивања организационих мера за подстицање развоја предузетничког начина размишљања студената;
5. Спровођење дубинских интервјуа са менаџментом и запосленима у свим ентитетима иновационог екосистема Републике Србије;
6. Спровођење емпиријског истраживања за утврђивање повезаности идентификованих предиктора са предузетничким начином размишљања студената, као и утврђивање утицаја предузетничког начина размишљања на исходе који су дефинисани у истраживачком моделу.
7. Тестирање постављених хипотеза и валидација постављеног модела истраживања.
8. Извођење закључака и предлог смерница за унапређење образовних програма и дизајнирање неформалних образовних иницијатива усмерених на подстицање предузетничких компетенција код младих, као и препорука за креаторе политика и организације у иновационом екосистему Републике Србије о томе како боље подржати развој предузетничког начина размишљања студената кроз прилагођене програме и иницијативе.

Оквирно, структуру докторске дисертације сачињавала би следећа поглавља:

- **Увод**
- **Предузетништво као покретач иновација и економског развоја**
 Концепт предузетништва - појам и значај
 Утицај предузетништва на развој економије
 Подршка за развој иновационе делатности у привредном систему
 Фактори окружења и изазови развоја предузетништва у Републици Србији
 Типови предузетништва
- **Специфичности стартапа као иновативних предузетничких подухвата**
 Поређење стартапа и малих бизниса
 Посебни облици стартапа
 Фазе развоја стартапа

- Иницијална фаза
- Рана развојна фаза
- Фаза предскалирања
- Фаза скалирања
- Фаза експанзије
- Фаза излаза
- Финансирање стартапа
- Кључне потребе стартапа у различитим фазама развоја
 - Изазови и потребе стартапа у иницијалној фази идеације
 - Изазови и потребе стартапа у фази раног развоја и валидације идеје
 - Изазови и потребе стартапа у фази предскалирања
 - Изазови и потребе стартапа у фази скалирања
 - Изазови и потребе стартапа у фази експанзије
 - Изазови и потребе стартапа у фази излаза
- Анализа стартап сцене у Републици Србији
 - **Анализа иновационог екосистема у Републици Србији**
 - Преглед иновационог екосистема у Републици Србији
 - Врсте и улоге ентитета у иновационом екосистему Републике Србије
 - Институције одговорне за креирање и управљање спровођењем јавних политика
 - Институције пружања финансијске подршке
 - Организације подршке иновативним субјектима
 - Научно-технолошки паркови
 - Регионални иновациони стартап центри
 - Иновациони инкубатори
 - Завод за интелектуалну својину
 - Институције промоције научно-истраживачке и иновационе делатности
 - Центар за промоцију науке
 - Научни клубови
 - Мејкерс лабови
- Структура подршке иновационом предузетништву у оквиру иновационог екосистема
 - **Предузетнички начин размишљања**
 - Теоретски оквир за истраживање предузетничког начина размишљања
 - Предузетнички начин размишљања: дефиниција и опис појма
 - Предузетнички начин размишљања и повезани концепти
 - Мерење предузетничког начина размишљања
 - Приступи мерењу предузетничког начина размишљања
 - Инструменти за мерење предузетничког начина размишљања
 - Скала мерења тродимензионог предузетничког начина размишљања
- Фактори утицаја на развој предузетничког начина размишљања
 - Социодемографски фактори
 - Културолошки и национални контекст
 - Пол и узраст
 - Образовни профил студената
 - Предузетничко искуство родитеља
 - Предузетничко образовање као фактор утицаја
 - Формални програми образовања
 - Неформални програми образовања
 - Радно и предузетничко ангажовање током студија

Утицај предузетничког начина размишљања на пословни резултат предузетничког подухвата

- **Утврђивање основа за дефинисање мера, иницијатива и поља деловања на нивоу иновационог екосистема**
- **Емпиријско истраживање – опис методологије, анализа резултата и дискусија**

Повезаност високог образовања и предузетничког начина размишљања студената

Повезаност наставних активности у области предузетништва у оквиру формалних образовних програма са предузетничким начином размишљања студената

Повезаност ваннаставних активности у области предузетништва у оквиру неформалних програма образовања са предузетничким начином размишљања студената.

Поређење нивоа повезаности формалних и неформалних програма предузетничког образовања са предузетничким начином размишљања студената.

Повезаност практичног радног искуства током студија, посебно у домену прилика за развој предузетничких подухвата, и предузетничког начина размишљања студената.

Повезаност радног ангажовање током студија са предузетничким начином размишљања студената.

Повезаност учешћа у покретању и развоју предузетничког подухвата са предузетничким начином размишљања студената.

Поређење нивоа повезаности радног и предузетничког ангажовања током студија са предузетничким начином размишљања студената.

Повезаност предузетничког начина размишљања са перформансама иновационог екосистема

Повезаност предузетничког начина размишљања са бројем студентских стартапа у екосистему

Повезаност предузетничког начина размишљања са растом и развојем предузетничког подухвата

- **Препоруке за унапређење организације на нивоу иновационог екосистема у циљу развоја предузетничког начина размишљања студената**
- **Закључак**
- **Литература**

7. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу изнетих образложења, Комисија закључује да кандидат Иван Тодоровић испуњава формалне услове, предвиђене Законом о високом образовању и Статутом Факултета организационих наука, за одобрење израде докторске дисертације под насловом „Развој предузетничког начина размишљања студената заснован на унапређењу организације иновационог екосистема“.

Кандидат Иван Тодоровић поседује неопходна знања из области организације пословних система и предузетништва, и у довољној мери познаје структуру и тренутно стање иновационог екосистема за успешан рад на докторској дисертацији. По предмету истраживања, садржају и очекиваним доприносима, предложена тема докторске дисертације има научну заснованост и припада научним подручјима која се развијају на Факултету организационих наука. Са

теоријског и практичног становишта, тема дисертације представља значајно подручје истраживања у ужој научној области Организација пословних система. Добијени резултати могу да послуже као основ за унапређење образовних програма и дизајнирање неформалних образовних иницијатива усмерених на подстицање предузетничких компетенција код младих, као и унапређење програма и иницијатива за унапређење организације на нивоу иновационог екосистема Републике Србије, у циљу боље подршке развоју предузетничког начина размишљања студената и додатног подстицања њихових предузетничких активности.

На основу свега наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу ФОН-а да прихвати предложену тему и одобри израду пријављене докторске дисертације кандидата Ивана Тодоровића под називом „Развој предузетничког начина размишљања студената заснован на унапређењу организације иновационог екосистема“. За ментора докторске дисертације предлаже се др Младен Чуданов, редовни професор Факултета организационих наука, Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

др Младен Чуданов, редовни професор
Универзитет у Београду - Факултет организационих наука

др Душан Бараћ, редовни професор
Универзитет у Београду - Факултет организационих наука

др Миха Марич, ванредни професор
Универзитет у Марибору Факултет организационих наука, Република Словенија

У Београду, 20. маја 2026. године.